

Spørsmål og svar fra “Fôring av sau” 3 mars 2021

Q = Spørsmål

A = Svar

Q: Hvordan er energi opptaket til suffolk sauene er dette lavere enn Norsk hvit?

Vi har gitt Formel Sau til GNS, fordi vi vet at foret ikke er helt optimalt. Men er trenger man å gi kraftfor til GNS om vi vet at grovforet er bra?

A: Vi har ikke egen anbefaling i forhold til rase, men vekta på søyene vil avgjøre dyras behov og opptak. Våre anbefalinger er til søye på 90 kg. Det er også veldig avhengig av energien i fôret, sjekk holdet på søyene det gir en god pekepinn. Husk mineraltilskudd

Q: Hva med åringslam? Fôrer du dem annerledes?

A: Ja, de trenger litt ekstra til vekst, og har jo da også et litt lavere grovfôropptak og vedlikeholdsbehov pga størrelsen, men sum FEM er relativt likt for alle i lavdrettiget. Det betyr litt kraftfôr også i lavdrettighet. Sjekk hold- Vi har noen anbefalinger på våre nettsider <https://www.felleskjopet.no/Formel>

Q: Men hva med siste del av drektig på åringslam? Bør man være forsiktig å fore for mye siste delen for å unngå for store lam?

A: Det er jo viktig å sørge for at åringslamma har god vekst ved paring og at de fôres slik at de har jevnt hold også i lavdrettighetsperioden. Har de tilstrekkelig vekt unngår du endel lammeproblemer.

Q: Finnes det Natura uten soya for sau?

A: Nei, Natura Drøv Viola er tilsatt kopper og anbefales ikke til sau

Q: Utnytter voksne sauene Natura Drøv start godt?

A: Ja den har god protein- og energi kilde, så det fungerer greit. Råvarene vi bruker til den unge drøvtyggeren har ekstra god smak for å sikre raskt opptak. Det er jo ikke førstevalget til voksen drøvtygger, men kan brukes.

Q: Hvor mye kraftfôr skal man gi(kg) om man gir nokså tørr førsteslått?

A: Det vil jo avhenge av energien i grovfôret, og også hvilken drektighetsperiode du er i - sjekk på vår fôringsveileder, der står det noen anbefalinger. Så anbefaler jeg å ta grovfôranalyse. <https://www.felleskjopet.no/Formel>

Q: Om man gir kraftfôr nå i høgdrektighets perioden. Er det ikke da fare for at lamma i magen blir for store før fødsel? Har også hørt at får mye kraftfôr ved parring kan bidra til at søya får flere lam pga økt eggeproduksjon.. er det derfor lurt med mindre kraftfôr ved parring?

A: Jeg tenker at en god vekst særlig på påsettlamma sikrer mindre problemer med store lam. Så normalt godt hold på søya er det viktigste. Ja, det er faktorer som påvirker lammetall som ekstra "flushing" med kraftfôr. Dette får vi komme tilbake til i et seinere webinar

Q: Vi har ikke fått fosterteller pga Corona iår. Hvordan burde man fordele kraftfôr da, når man ikke vet fostertall på søya?

A: Om det ikke har blitt utført fostertelling må en se an størrelsen på søya og føre deretter. Sauer med større mager som kanskje også tar av holdet har mest sannsynlig flere lam og trenger derfor mer kraftfôr. Men følg med på holdet på søya.

Q: Kor mange veker før lamming byrjar ein med kraftfor?

A: Se på fôringsveilederen som vi har på våre nettsider, der kan du se på anbefalinger i forhold til grovfôr kvaliteten og kraftfôrmengde/ lammetall. Begynn minst en mnd før og trapp opp forsiktig frem mot lamming.

Q: Sauene har fri tilgang til grovfor (tørrhøy). Dei legg igjen mykje av det groveste stråa og «forlanger» nytt. Kvifor et dei ikkje opp, bør dei få nytt eller bør dei eta opp dei grove stråa og?

A: Sauen er rå til å sortere grovfôr, og tar kun det beste om de får tilgang på det. Om vinteren når de har lavere energibehov så tenker jeg de godt kan tynes litt for å spise opp. Men om våren nå som de har høyt energibehov så er det greit å la de ta det beste.

Q: Hvordan beregnes et FEM?

A: Viser til dette [förenhet – Store norske leksikon \(snl.no\)](https://www.snl.no/forenhet)

Q: Kan du si litt mer om hvordan metionin styrker immunsystemet?

A: Mangel på metionin reduserer det antioksidative systemet og dermed immunforsvaret. Økt metionin virker positivt på dette. Vombeskytta metionin i kraftfôret forbedrer innholdet i mjølka og tilveksten hos lamma. Påvirker sauen evne til dannelse av cystein som igjen påvirker ullproduksjonen. Det er positivt for proteindannelsen til foster, mjølk ull og kjøtt. Og øker fôropptaket rundt lamming.

Q: Er det noen anbefalinger i proteintilførsel i de to drektighetsperiodene?

A: Sterk underfôring med protein (AAT) før lamming ser ut til å tappe reservene av mobiliserbart protein, og reduserer søya`s evne til å produsere mjølk og tilveksten på lamma. Næringsbehovet, både for energi og AAT, til søyene øker raskt siste 6-8 ukene og fôrstyrken bør økes gradvis. Kraftfôrmengden både før og etter lamming bør tilpasses grovfôr kvaliteten slik at en unngår sterk underfôring før lamming.

Q: **Hva er soyaen erstattet med i Linnea:**

A: Soya blir erstattet med Raps fra norden/Baltikum

Q: **Hvordan er det å gi formel premium 80 og 90 til sau?**

A: Formel Premium er tilpasset høgytende mjølkekyr og har derfor et høgt innhold av kobber. Viktig at du da har kontroll på kobberstatusen i området for å unngå kobberforgiftning

Q: **Hei er det noen erfaringer med Formel Sau eller Formel Sau Ekstra på fri tilgang til feks søyer som skal gå med tre lam?**

A: Vi har ikke dette som generell anbefaling, siden begge disse to kraftfôrtypene har et høyere stivelsesinnhold enn Formel Sau Intensiv. Det kan da bli utfordringer med fordøyelsen.

Q: **Kraftfortype etter lamming når grovforet har sterkt negativ PBV?**

A: Da anbefaler vi Formel Sau Ekstra

Q: **Selges Formel Grov i Rogaland, Selges Formel Grov i 25 kg sekk?**

A: Ja den selges i Rogaland, ta kontakt med din selger. Nei. Formel Grov selges kun i storesekk (800-kg) og i bulk.

Q: **Når ein gir Formel Grov, må ein også gi formel sau**

A: Nei de utfyller hverandre

Q: **Har dere vurdert Formel lam som grovpellets til høsten?**

A: Vi tar med oss dette ønsket 😊

Q: **Hvorfor er Formel Grov sesongvare. Dette passer vel fin til sau som går ute om vinteren også?**

A: Dette har vi tatt hensyn til så vi har åpnet for en bestillingsrunde også på høsten. Men det blir fortsatt en bestillingsvare i en avgrenset periode og ikke en ordinær bestillingsvare.

Q: **Formel Grov, kan denne gis til ammekyr også?**

A: Ja. Formel Grov har et lavt kobbernivå, så ved lengre bruk av Formel Grov til ammekyr anbefales det at de har tilgang til kopperrik saltstein (Pluss Saltstein Grå)

Q: **Kva er forskjellen på Formel Mysli start og den andre for lam? (Formel Lam)**

A: De har samme bruksområdet. Formel Lam er pelletert, Mysli Start er en kombinasjon av pellets og mysli. Begge gir godt og tidlig opptak. Formel Mysli Start anbefaler vi til lamma er ca. 8 uker, Formel Lam kan de bruke hele sommeren. og også opp-fôrings perioden til slakt

Q: **Hva er best av E vitamin med biotin og selen og kun e vitamin?**

A: Kun E-vitamin - Pluss E-konsentrat - anbefales til søyer som har 3 eller flere foster (unntak når det gis Formel Sau Ekstra Pluss E-vitamin med selen og biotin anbefales til gris (klauvhelse)

Q: **Når anbefales det å starte med e-vitamin tilskudd og til hvem?**

A: Vi anbefaler dette i høgdrektighet særlig til søyer med tre eller flere foster som ikke får 0,5 kg Formel Sau Ekstra.

Q: **Er det nok med bolus og saltstein til sauene gjennom vinteren eller treng dei mineralstein/vitaminer i tillegg?**

A: Pluss Bolus og Pluss saltstein tilfører ikke alle viktige mineraler og vitaminer som dyra trenger. Ved bruk av bolus anbefales tilskuddsfôret Pluss Makro og Vitamin i sekk i tillegg for å få dekket behovet for makromineraler. Pluss Tilskuddsfôr med totalstempel anbefales når det gis mindre enn ca. 1/2 kg kraftfôr. Pluss Sau i sekk, bønne eller mineralstein er alle tilsatt e vitamin, selen og biotin.

Q: **Hvor mye mineralstein skal det brukes om du setter direkte bolus kapsler til sau rett før lamming no?**

A: Vi anbefaler ikke bolus i kombinasjon med et fullmineralisert produkt som Pluss mineralstein, særlig med tanke på at det også brukes kraftfôr som inneholder mineraler. Hvis det gis bolus og i tillegg gis et fullmineralisert produkt les Totalstempel og kraftfôr kan det bli for mye tilfører av enkelte mineraler.

Q: **Anbefales saltstein naturell samtidig som mineralstein gjennom hele vinteren?**

A: Ja, det er en grei bruk av naturell, da får de dekket Na behovet sitt samtidig som de får dekket mineraler og vitaminer i mineralstein.

Q: **Biotin? Er det kun for kaluver eller er d godt for noe annet å? Ellers kunne jeg tenkt meg et pluss produkt uten bitin, sines klauvene vokser noe voldsomt.**

A: Biotin er tilsatt for å stimulere klauvhelse. Biotin har også en funksjon i immunforsvar og melkeproduksjon. Jeg tar med ditt ønske om produkt uten Biotin videre.

Q: **Når sauene får ca 0,5 kg Formel Sau og 0.6kg nå, Formel Sau Ekstra i tillegg til godt grovfôr, er det da behovet for mineraltillegg/vitaminer fremdeles der?**

A: Voksne sauer bør få mineral-og vitamintilskudd med totalstempel alltid når det gis mindre enn ca. 0,5 kg kraftfôr, så ved de mengder bør de være dekket.

Q: **Gjelder det samme om dei får Bolus eller mineralbøtter?**

A: Pluss Bolus inneholder ikke de viktige makromineralene som det er i de produktene som har totalstempel, derfor må det suppleres med et produkt som heter Pluss Makro og vitamin om det skal bli optimalt. På utmarksbeite kan bolus være et alternativ.

Q: **Blir den innholdet i bøtta øydelagt om den har stått ute i vær og vind?**

A: I utgangspunktet ikke, men vi ser at dersom det har blitt utsatt for urin, og avføring så reduseres smaken, og dermed opptaket. Vi anbefaler å sjekke dette daglig slik at dette kan renses vekk
I utgangspunktet ikke, det anbefales å sjekke bøtta daglig slik at eventuelt regnvann, urin og avføring kan renses vekk.

Q: **Råmjølkserstatning eller ku råmjølk hva er best. Hvor bra er deres nye produkt råmelkerstatning, tilsvarer dette fryst fersk råmelk eller er det dårligere?**

A: Pluss Råmelkerstatning er produsert på råmelk fra ku av god kvalitet. Råmelk fra ku som fryses ned bør sjekkes for kvalitet

Q: **Hvor mange gram igg er det pr anbefalt måltid på råmelkserstatninger Skiller man på god og dårlig kvalitet på råmelk til lam? hvorfor, hvorfor ikke**

A: Det er mindre vanlig å måle råmelks kvaliteten til søyer, men lam bør sikres ekstra råmjølk om det er fare for dårlig kvalitet eller mengde.

Q: **Hvordan vet man at lamma får i seg nok råmelk? Uteganger GNS. Jeg fulgte med og syntes det så ut som lammet fikk melk av mor, men døde etter 2 døgn.**

A: Hvis du har mulighet så gi gjerne råmelk til uteganger GNS lamma

Q: **Hvilken er best i automat? Og kan Lambert brukes i automat**

A: Både Pluss Ulla og Pluss Lambert kan gis i maskinautomat, følg med på anbefalt temp. for utblanding av de ulike produktene. Pluss Lambert bør ha en utblandingstemperatur på minimum 45 grader. Utblandingstemperatur på Pluss Ulla ca. 20-30 grader.

Q: **Kan man gi Ca-Liquid ved fødsel som forebyggende mot ketose ?**

A: Ikke som forebyggende mot ketose, men dersom det er symptomer for mjølkefeber så kan dette hjelpe. Vi anbefaler å gi Pluss Energertilskudd tørr dersom det er fare for ketose.